

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **D. J.**, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 77/2022,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Brně Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 A 77/2022.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného. V návaznosti na poučení krajského soudu o změně složení senátu a o možnosti namítat podjatost podle § 8 odst. 5 s. ř. s., opakovaně namítla podjatost soudce spolurozhodujícího ve věci, a to Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. Námitku podjatosti odůvodnila tím, že se zprostředkovaně telefonicky dozvěděla, že má Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. úzký přátelský vztah s JUDr. E. Ř., která v dané věci podepsala žalobou napadené rozhodnutí.

[2] Soudce Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. se k námitce vyjádřil s tím, že se necítí být podjatý, neboť nemá žádný vztah k JUDr. Ř., natož úzký. S JUDr. Ř., jakožto s vedoucí odboru, komunikoval pouze za účelem poskytnutí spisového materiálu. Stejně tak uvedl, že nezná ani osoby, od kterých se uvedené informace měla žalobkyně dozvědět. Zdůraznil, že se jedná o opakované vznášení námitek vůči jeho osobě, jejichž příčiny mu nejsou známy. Z jejích podání je patrná snaha jej vyloučit z rozhodování v jejích věcech. Přitom dodal, že předchozí námitka se týkala především rozhodovací činnosti. K tomu uvedl, že žalobkyně opakovaně měnila sdělení o tom, kdy se měl konat telefonát, v němž jí informace o „podjatosti“ byla sdělena. Navrhl, aby v případě věcného projednání námitek podjatosti, byli všichni zúčastnění předvoláni k podání svědecké výpovědi, včetně jeho samotného. Závěrem dodal, že nemá žádný vztah k žalobkyni ani věci samé a že se subjektivně necítí podjatý, resp. neschopný věc objektivně posoudit.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[6] Součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[7] Soudce lze tedy z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16). Zákon v § 8 výslovně stanoví, že takovým důvodem nemůže být okolnost, která spočívá v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[8] Z obsahu námitky je zjevné, že žalobkyně spatřuje důvod podjatosti soudce v tom, že by se mohl znát s JUDr. Ř., která v dané věci podepsala žalobou napadené rozhodnutí. Tuto skutečnost se měla dozvědět prostřednictvím telefonátu s jinou úřední osobou. Již v předchozím řízení bylo součástí námitky podjatosti, že si v jiném řízení od JUDr. Ř. soudce vyžádal napadené rozhodnutí, aniž by vyčkal doplnění žaloby a následně ve věci

pokračování

vydal rozhodnutí. V projednávané věci se jednalo o rozhodovací činnost soudce, která není způsobilá založit vyloučení soudce ve věci, jak konstatoval Nejvyšší správní soud.

[9] Nejvyšší správní soud považoval námitku za včasnou, a to i přesto, že sama žalobkyně nevěděla, kdy přesně se o tvrzené podjatosti soudce dozvěděla (ústní jednání se konalo dne 26. 6. 2024, telefonát se měl uskutečnit buď 20. 6. 2024, nebo už 18. 6. 2024).

[10] Pokud jde tedy o námitku úzkého přátelského vztahu s JUDr. Ř., jedná se podle Nejvyššího správního soudu o ničím nepodloženou spekulaci žalobkyně, která nenaplnuje požadavky § 8 odst. 5 s. ř. s., podle něhož musí být námitka podjatosti zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. Přestože žalobkyně uvedla, z jakého důvodu považuje soudce Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. za podjatého, nijak svá tvrzení nedoložila (např. výpisem hovorů, uvedením přesného dne, kdy se měl uskutečnit, navržením výsledku svědků aj.) ani se je více nesnažila objasnit. Její námitka tak zůstala pouze v rovině tvrzení. Ve světle přechozí námitky podjatosti se jeví, že námitky žalobkyně jsou účelové, mající za cíl vyloučit Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. z rozhodování v jejích věcech. Tomu nasvědčuje i to, že i po změně složení senátu opětovně navrhla vyloučení soudce z projednání věci. Zpochybňovat postup soudu jistě lze, k tomu však slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti. K tomu je s podivem, že žalobkyně uplatnila námitku až při ústním jednání, nikoliv ve chvíli, kde se o tvrzené podjatosti měla dozvědět. Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud považoval za nadbytečné provádět dokazování výsledkem svědků.

[11] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné jiné důvody, které by podjatosti soudce nasvědčovaly, rozhodl, že soudce Mgr. Petr Sedlák, Ph.D., není vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 77/2022.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2024

David Hipšr
předseda senátu